

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 15 grudnia 2020 r.

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii
Europejskiej i członków ich rodzin oraz niektórych innych ustaw**

(druk nr 292)

I. Cel i przedmiot ustawy

Nowelizacja wprowadza zmiany, które mają na celu:

- 1) dostosowanie polskiego porządku prawnego do orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z zakresu stosowania dyrektywy 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium Państw Członkowskich, zmieniającej rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylającej dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG (Dz. Urz. L 158 z 30.04.2004, str. 77; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 5, str. 46), a także;
- 2) pełniejsze dostosowanie polskiego prawa do uregulowań wyżej wymienionej dyrektywy 2004/38/WE w kwestii ograniczenia prawa do swobody przepływu osób z uwagi na zagrożenie dla bezpieczeństwa oraz nadużycie prawa;
- 3) dostosowanie przepisów polskiego prawa do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1157 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie poprawy zabezpieczeń dowodów osobistych obywateli Unii i dokumentów pobytowych wydawanych obywatelom Unii i członkom ich rodzin korzystającym z prawa do swobodnego przemieszczania się (Dz. Urz. UE L 188 z 12.07.2019, str. 67), zwanego dalej

- „rozporządzeniem Rady (UE) 2019/1157”, które wprowadza jednolity format dokumentów wydawanych obywatelom Unii Europejskiej oraz członkom ich rodzin, którzy korzystają ze swobody przemieszczania się;
- 4) zmianę nazw dokumentów wydawanych członkom rodzin obywateli Unii Europejskiej niebędących obywatelami Unii Europejskiej z „karta pobytu członka rodziny obywatela UE” na „karta pobytowa” i z „karta stałego pobytu członka rodziny obywatela UE” na „karta stałego pobytu” w celu dostosowania ich nazw do nazewnictwa, którym posługuje się rozporządzenie Rady (UE) 2019/1157;
 - 5) wprowadzenie rozwiązań prawnych pozwalających na zamieszczanie obrazu linii papilarnych w karcie pobytowej i w karcie stałego pobytu, zgodnie z art. 7 ust. 1 rozporządzenia Rady (UE) 2019/1157;
 - 6) wprowadzenie regulacji przewidujących wydawanie zaświadczenia o zarejestrowaniu pobytu obywatela Unii Europejskiej w formacie zbliżonym do karty pobytu;
 - 7) umożliwienie Straży Granicznej, w przypadku podejrzenia zawarcia fikcyjnego małżeństwa, przeprowadzenia wywiadu środowiskowego oraz dokonania sprawdzenia w miejscu pobytu obywatela Unii Europejskiej, czy podejrzenie to jest uzasadnione;
 - 8) zmianę organu właściwego do wydawania decyzji o wydaleniu obywatela Unii Europejskiej oraz członka rodziny niebędącego obywatelem Unii Europejskiej; decyzja ta będzie wydawana z urzędu lub na wniosek przez komendanta oddziału Straży Granicznej albo komendanta placówki Straży Granicznej, a nie przez wojewodę;
 - 9) uzupełnienie wdrożenia do polskiego porządku prawnego art. 11 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar (Dz. Urz. UE L 101 z 15.04.2011, str. 1) w zakresie dotyczącym obywateli Unii Europejskiej i członków ich rodzin;
 - 10) zapewnienie stosowania przez Rzeczpospolitą Polską Umowy o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej, zwanej dalej „Umową wystąpienia”, w zakresie zasad wjazdu i pobytu obywateli tego państwa, członków ich rodzin oraz innych osób objętych zakresem stosowania tej umowy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, po okresie przejściowym, który kończy się z dniem 31 grudnia 2020 r.;

- 11) wprowadzenie regulacji prawnych, które pozwalają na przyjęcie nowych formatów dokumentów dla obywateli Zjednoczonego Królestwa, członków ich rodzin i innych osób, o których mowa w Umowie wystąpienia zgodnie z Decyzją Wykonawczą Komisji z dnia 21 lutego 2020 r. nr C(2020) 1114 w sprawie dokumentów wydawanych przez państwa członkowskie zgodnie z art. 18 ust. 1 i 4 oraz art. 26 Umowy o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej.

W celu osiągnięcia powyższego wprowadzone zostały zmiany w:

- 1) ustawie z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin;
- 2) ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- 3) ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- 4) ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej;
- 5) ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności;
- 6) ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

Ponadto ustawa przewiduje uchylenie ustawy z dnia 15 marca 2019 r. o uregulowaniu niektórych spraw w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej bez zawarcia umowy, o której mowa w art. 50 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz. U. z 2019 r. poz. 622 i 1495). Jest to ustawa, która między innymi miała regulować kwestię praw pobytowych obywateli Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej i członków ich rodzin w Rzeczypospolitej Polskiej w okresie przejściowym to jest do dnia 31 grudnia 2020 r. w sytuacji, gdyby Zjednoczone Królestwo wystąpiło z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej bez zawarcia umowy regulującej warunki tego wystąpienia. Z uwagi na fakt, iż Zjednoczone Królestwo wystąpiło z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej na podstawie Umowy wystąpienia, zasadnym jest uchylenie wymienionej wyżej ustawy.

Ustawa ma wejść w życie z dniem 1 stycznia 2021 r., z wyjątkiem przepisów dotyczących nowych zasad wydawania zaświadczeń o zarejestrowaniu pobytu obywatela Unii Europejskiej, kart pobytowych, dokumentów potwierdzających prawo stałego pobytu oraz kart stałego pobytu. Przepisy te mają wejść w życie z dniem 2 sierpnia 2021 r.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 22. posiedzeniu w efekcie rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin oraz niektórych innych ustaw. Projekt ustawy został wniesiony w trybie pilnym. Rada Ministrów uznała wymieniony projekt za pilny z uwagi na konieczność uregulowania zasad wjazdu i pobytu obywateli Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej i członków ich rodzin po okresie przejściowym wynikającym z Umowy o wystąpieniu tego państwa z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej, który kończy się z dniem 31 grudnia 2020 r.

Marszałek Sejmu skierowała projekt do Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych. Komisja przeprowadziła pierwsze czytanie oraz rozpatrzyła projekt na posiedzeniu w dniu 8 grudnia 2020 r. i wniosła o jego uchwalenie w kształcenie zaproponowanym w sprawozdaniu (druk nr 810).

W odniesieniu do przedłożenia rządowego zostały wprowadzone zmiany o charakterze doprecyzowującym, legislacyjnym oraz redakcyjnym.

Podczas drugiego czytania na posiedzeniu Sejmu w dniu 9 grudnia 2020 r. nie zostały zgłoszone poprawki i w związku z tym niezwłocznie przystąpiono do trzeciego czytania.

Za przyjęciem ustawy opowiedziało się 382 posłów, przy braku głosów przeciw, 70 posłów wstrzymało się od głosu.

III. Uwagi szczegółowe

1. Art. 6 pkt 3 lit.c nowelizowanej ustawy o cudzoziemcach nadaje nowe brzmienie pkt 25 w art. 60 w ust. 1 tej ustawy tj.: „25) *innych niż określone w pkt 1–24b.*”. Natomiast wstęp do wyliczenia w art. 60 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach brzmi: „*Wizę Schengen lub wizę krajową wydaje się w celu:*”. A zatem, aby zachować spójność w art. 60 ust. 1 pomiędzy wstępem do wyliczenia i brzemieniem nowelizowanego punktu 25 należy wprowadzić odpowiednią poprawkę.

Propozycja poprawki:

– w art. 6 w pkt 4 w lit. c wyraz „innych” zastępuje się wyrazem „innym”;

2. Proponuje się rozważenie wprowadzenia poprawek o charakterze językowym w niżej wymienionych przepisach:

- a) w art. 11 w ust. 2 wyrazy „członków rodziny obywateli państw członkowskich” zastępuje się wyrazami „członków rodzin obywateli państw członkowskich”,
- b) w art. 13 w ust. 1 i 2 wyrazy „członkom rodziny obywateli Zjednoczonego Królestwa” zastępuje się wyrazami „członkom rodzin obywateli Zjednoczonego Królestwa”,
- c) w art. 16 w ust. 2 wyraz „obywateli” zastępuje się wyrazem „obywatela”,
- d) w art. w art. 22 w pkt 2 w lit. a wyrazy „członkom rodziny” zastępuje się wyrazami „członkowi rodziny”.

Danuta Drypa

Główny legislator